

Cròniques urbanes

Crònica d'un judici amb homenatge

Feliu Vallès

L'acusat, amb el cap cot, les ulleretes rodones entel·lades, dreça el cos llargarut, ara que el jutge l'ha fet alçar. Li acaba de demanar si té alguna cosa més a afegir, abans que sigui fet públic el veredecte.

La sala s'omple d'un silenci expectant; al lluny, lleus, se senten uns somiqueigs constants que ningú no vol girar-se a mirar, perquè tothom sap d'on vénen: és la Lali Tinter, la dona de l'acusat, que durant el judici ha estat insinuada com a còmplice per alguns dels testimonis, que ja es veu a venir que el seu marit serà declarat culpable. Amb la desolació al rostre, intenta assegurar que les garanties que li han donat els peixos grossos del Partit, repetint-li una vegada i una altra que tot anirà bé, es compliran i que no s'embrutarà el nom de la família. Potser ara somica més fort perquè endevina que tot el que pugui dir el seu marit, l'acusat Amadeu Galliné, encara pot empitjorar una situació ja prou galdosa o pot refredar el suport polític que els ha de permetre refer-se d'aquest mal pas. I potser també per aquesta inseguretat, les faccions dures i equines de la dona s'han exagerat, amb el rostre plorós. Però no ha perdut la mirada glacial d'odi al món que destil·len els ulls freds i clars, perduda ja la punta de rímel blavós que se li ha escampat per la cara. La sostenen, a una banda el president local del Partit, Arnau Guàrdia, que exagera el posat franciscà com per encomanar-li la pacient resignació cristiana que el moment demana, i a la seva esquerra el diputat Josep Miquel Pala, vingut de Barcelona per a l'ocasió, que mira al sostre com si fos a missa.

Però ara l'acusat sembla disposat a començar a parlar, perquè s'escura la veu i es posa bé les ulleretes que li rellisquen fins a la punta del nas. Mira al cel, potser per evitar que li caiguin, potser per buscar la inspiració del que dirà o per implorar alguna pietat del més enllà; fa un sospir sorollós

com una queixa i parla amb la veu apagada i lúgubre de sempre. Escoltem-lo:

- Jo, senyor jutge, en el fons, modestament, opino que he estat víctima d'un malentès lamentable. Per formació, per ideologia i per convicció, jo sóc d'esquerres. Tinc el títol de Llicenciat en Física, que no és cosa de broma, i la meua dedicació a la docència va ser una decisió per contribuir a reparar les injustícies del món, per redimir els oprimits.

Un murmuri general que potser no vol dir res l'ha interromput. Ha parlat una mica atropellat, a batzacs. S'escura la veu i continua, ara més segur:

- A casa meua mai no em va faltar res, vaig fer els estudis sense angoixes ni problemes, i podria, si se'm permet dir, haver dut una vida regalada, seguint el negoci més o menys tèxtil de la meua família. Però les mateixes ànsies redemptores que ara m'han dut davant d'aquest tribunal foren les que van guiar els meus passos per la pedagogia. Feia classes de la meua assignatura, la Física, a l'Institut, però, inquiet i sempre disposat, de seguida vaig veure que podia ser més útil en un càrrec de l'administració. Hi haurà qui en dirà habilitat d'escalador: jo en dic esperit de sacrifici. I per aquest esperit vaig optar primer al grau d'inspector i després, aconsellat per bons amics del Partit, vaig acceptar el risc i el repte d'un nou càrrec. Eren bons temps, els meus governaven amb l'esperança de canviar el món ben de pressa. Algú deu recordar allò que va profetitzar un líder preclar: "Aquest país no el coneixerà ni la mare que el va parir". Amb aquest objectiu vaig rebre el nomenament de Suprasedegat d'Educació, un càrrec difícil, de responsabilitat, des del qual em vaig proposar fer efectiva la profecia del que fou el nostre líder. I és justament aquest afany el que m'ha dut on sóc: al banc dels acusats. La cosa no deixa de ser lamentable, per incomprendible i injusta...

- Molt bé! - s'ha sentit en aquest

moment. El crit femení ha sortit de les primeres files, a l'altra banda d'on està la dona, que l'ha acollit amb un gest de ràbia incomprendible i una mirada furiosa que ha anat del marit dissertador al racó on seu la Victòria Deumal, un espècimen de nimfòmana estreta col·laboradora del Suprasedegat, a qui les males llengües denominen la Suprasedegada, perquè estan convençuts que, entre ells dos (com entre ella i molts altres mascles més o menys propers als poders) hi ha alguna cosa més tangible que una relació de treball.

El crit d'ànim ha fet que l'acusat aprofités per fer una pausa, després del seu llarg parlament biogràfic, durant el qual, tot i fer-se carregós a estones, ha estat escoltat amb una paciència admirable pel jutge, que no ha pogut evitar, però, de fer algun badall i de picar inconscientment amb el llapis damunt la taula, de tant en tant. Entre el públic que omple la sala, l'avorriment també s'ha fet evident en el moviment de cames i el constant enrenou de cadires. Ningú no entén on vol anar a parar, l'acusat, amb aquest al·legat patètic. Potser per això esperen que acabi, d'una vegada. Deixem-lo continuar, ara que ha reprès el seu monòton monòleg.

- Per no abusar de la paciència de la sala, diré, només, que si vaig prendre la decisió de fer que els escolars de la ciutat sortissin a aprendre al carrer, només fou per posar a la pràctica les més innovadores teories educatives. No, jo no els vaig dir als mestres i professors/-res que els donessin esprais, tisoires i pots de pintura perquè empastifessin la ciutat. Es tractava només de donar vida als escolars, de posar-los en contacte amb la realitat d'una manera lúdica. Qui podia preveure que s'ho prendrien tan a la valenta?

L'interrogant ha quedat penjant en l'aire enrarrit de la sala. Hi ha la impressió general que l'espectacle és molt trist, que més valdria acabar-lo de seguida. Però ell segueix:

- La meua intenció era conver-

tir Sabadell en la ciutat pionera en la pedagogia, ja no del país, perquè no se sap mai de quin país parlem, sinó d'Europa, de l'Arc Mediterrani, i d'Occident, fins i tot. El que passa és que, com els grans innovadors, no vaig ser comprès. La pintura, les serres, les tisores, els malls i les piconadores que tenien als tallers dels centres escolars s'estaven fent malbé pel desús i l'excés d'inútils estudis teòrics. Fou llavors que, per amortitzar aquest material que ha costat els seus diners a l'erari públic, vaig proposar les "Jornades lúdico-participativo-formatives", que consistien a sortir tots els alumnes de les escoles públiques a expressar-se, a millorar, canviar i posar al seu gust la ciutat. És culpa meua si van entendre que havien de serrar i trossejar tots els bancs de totes les places de la ciutat? Potser vaig ser jo, qui els suggerí que tallessin tots els arbres de les places, que escapcessin els graons de les escales de Sant Fèlix, que espanyessin totes les portes dels edificis públics o que creguessin que els vidres de tots els aparadors de les botigues de la Rambla eren més bonics trencats? I quina utilitat tenia, la Torre de l'Aigua dreta? Potser calgui admetre que tombada, penjant en el barranc del riu, sembla una escultura avantguardista que potser encara farà guanyar visitants i turistes, a la ciutat. Aquesta estètica nova aconseguida –ho hem de reconèixer– dona un aspecte de "Blade runner" molt intens a la nostra ciutat, habitualment anodina. Jo no vull dir res, però potser ara agrada més als joves, la ciutat, així, al cap i a la fi, ells són el futur i el futur és seu...

El jutge ha hagut de donar un parell de cops de maça per restablir l'ordre, perquè la remor dels assistents ha crescut fins esclatar en un sonor "Burro!" que algú ha cridat, poc abans d'endur-se un calbot de mà justiciera. Ara, amb una cara de pena que gairebé fa riure, l'ex Supradelegat d'Educació, reprèn el seu discurs amb menys convenciment que abans:

– En fi... Com vulguin. Però jo no podia imaginar-me, quan vaig dir, des de la tarima que vam posar a la Plaça de les Escobres, aquell dijous a la tarda, allò de "l'educació, els instituts, la ciutat és vostra!", que s'ho prendrien al peu de la lletra. He d'admetre, senyor jutge, que el to era una mica "mitinero", però un, en el fons, és un polític. De cap manera, però, no

em podia pensar que el que farien seria anar a tots els Casals de Jubilats i obligar els avis a tallar-se els cabells al zero, sota la consigna "Skin iaios power", que han pintat a totes les parets; com tampoc no m'esperava que calessin foc als Instituts, en el seu intent, impacient i jove, d'avançar la Verbena de Sant Joan i les fogueres al mes d'octubre; ni tampoc que es dediquessin a pintar de color de rosa la façana dels Padres, que ja prou castigats estan, el Dr. Sardà i Salvany i el Pare Claret, allí, enfilats. Admeto que hi pot haver gent a qui Sant Fèlix, amb aquests grafitis a dins i a fora, li faci perdre la fe, però cal pensar que al cap i a la fi són joves i que sempre és millor que pintin que no pas que robin.... Bé, ja ho sé que també van robar, però poca cosa... El Banc de Sabadell el porten gent molt comprensiva, amics de casa meua de tota la vida, miri si ho sé que són bones persones... I aquestes criatures, als seus divuit o vint anys, en edat escolar, encara, són gent sense antecedents queestic segur que no hi tornaran... I el que els quedarà serà la impressió que, ni que fos per uns dies, Sabadell fou una ciutat lúdica a tope, que en diuen... No ha estat, com volen fer creure les males llengües i es diu, un fracàs escolar, sinó un èxit, una lliçó que perdurarà en el temps i en la memòria de moltes generacions de sabadellencs barra-enques que ara, amb la ciutat arrasada, tindran l'oportunitat de tornar-la a construir més bonica, més ampla i més neta. Vist així, encara els haurem fet un favor...

La sala, sobtadament, s'ha dividit en dos grups que reaccionen a les paraules d'Amadeu Galliner de manera contradictòria. Hi ha una minoria de públic enfurit pel cinisme polític dels arguments d'Amadeu Galliné i que el xiula i l'esbronca; per contra, una clara majoria d'assistents, tots amb una enganxina a la solapa, agiten unes banderetes de paper del partit al qual pertany l'acusat i omplen l'aire de visques i d'aplaudiments. El jutge ha quedat un moment parat entre els dos focs, però s'afanya a restablir l'ordre i mira el rellotge.

– Prou!- el jutge ha fet cessar amb cops frenètics de maça la cridòria de la sala, que ja impedia sentir les elucubracions que l'acusat no ha deixat de remugar enmig de l'enrenou, llançant mirades esperançades al racó on la seva

dona somica i els seus líders l'atien mostrant-li el polze enlaire - Silenci! L'acusat senyor Amadeu Galliné ja ha dit prou i més del que calia. Aquest tribunal el declara culpable d'incitació irresponsable al caos i el condemna a una multa de cinquanta milions per refer un mínim dels danys causats a la societat en general i a la ciutat de Sabadell en particular, a part d'inhabilitar-lo indefinidament per desenvolupar cap funció educativa. S'aixeca la sessió.

Contra el que podria esperar-se d'aquesta dura condemna, l'acusat Amadeu Galliné mostra un somris d'orella a orella, mentre s'abraça a la seva esposa, la Lali Tinter, que plora d'alegria. De sobte, entre la munió de fotògrafs, els líders del Partit i alguns de l'oposició s'acosten al condemnat i li allarguen xecs nominals perquè pagui immediatament la multa, al mateix temps que ja el proposen, amb admirable unanimitat pre-pactada, per a un càrrec al Departament General de Reconstrucció Ciutadana. Una veu, que hom diria que és la de l'actual Supradelegat d'Educació Ramon Deponent, diu fluixet: "Ens hem salvat d'una bona! Si al Galliné se li arriba a acudir dir els noms de tots els que secundàvem el seu projecte, el país queda sense polítics i sense quartos, amb tantes multes...". Algú de la rotllana dels polítics no es pot estar d'agrair al satisfet Galliné: "Gràcies a tu tornarà a haver-hi feina a dojo per al ram de la construcció, bé, de la reconstrucció!". I surten en olor de multituds, davant la mirada perplexa dels ciutadans que, sortejant les piles de runes que omplen la ciutat, tornen cap a casa sense poder entendre que estiguin tan contents, després de la condemna i la multa. I és que no saben que, en un restaurant dels afores de Terrassa, ja tenen una llarga taula reservada a nom de Galliné, que presidirà el diputat Pala i l'Arnau Guàrdia, sota una bandera que té un rètol que diu: "Homenatge a Amadeu Galliné. Junts ho farem tot bé."

A l'endemà els diaris reproduiran la fotografia del sobretaula, tots somrients, menys la Lali Tinter, que mirava amb fúria com la Victòria Deumal alçava una copa de cava amb gest festiu per celebrar l'èxit.